

SAVOIR-VIVRE®

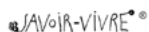
Creat cu pasiune și savoir-faire. Un volum Baroque Books & Arts®.

DOMINIQUE
LOREAU

MICUL INFINIT

traducere din limba franceză de
ADRIANA BĂDESCU

Colecție coordonată de Dana MOROIU

Dominique Loreau

L'INFINIMENT PEU

© Editions J'ai lu, Paris, 2012

© Baroque Books & Arts®, 2015

Imaginea copertei: Ana Wagner

Concepție grafică © Baroque Books & Arts®

Redactor: Denise GEORGESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LOREAU, DOMINIQUE

Micul infinit / Dominique Loreau;

trad.: Adriana Bădescu. - București: Baroque Books & Arts, 2015

ISBN 978-606-8564-31-9

I. Bădescu, Adriana (trad.)

159.9

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Niciun fragment din această lucrare și nicio componentă grafică nu pot fi reproduse fără acordul scris al deținătorului de copyright, conform Legii Dreptului de Autor.

„Esența, sau sclipirea de diamant a fiecărui lucru, venea
adesea doar dintr-un detaliu, dintr-un... *je-ne-sais-quoi*.”

VLADIMIR JANKÉLÉVITCH

Introducere

„Cea mai mare comoară este să poți să fii fericit cu puțin.
Pentru că puținul nu îți va lipsi niciodată.”

SENECA

După ce a trecut din lumea „mai puținului” în cea a „suficientului”, ascensiunea unui minimalist se îndreaptă inexorabil spre un puțin dus la infinit: în fiecare zi aspiră la mai puține constrângeri (programe, contracte, presiuni sociale), la mai puține poveri materiale (grija zilei de mâine, a unui acoperiș deasupra capului), la mai puține hățișuri emoționale (relații umane, căutarea plăcerilor) și la mai puține ambiții intelectuale (importanță de sine, certitudini, sete nesățioasă de „cultură”).

Fără, fără, fără... Eliminând tot ce e superfluu, el își reconsideră viața din perspectiva utilității și a caracterului impecabil, mai degrabă decât prin prisma reușitelor și a

posesiunilor; și astfel poate începe să reducă, să taie cu o bucurie febrilă într-un necesar devenit deja aproape fantomatic, să se îndrepte spre un mic infinit. Fiindcă știe de acum că viața reală, lipsită de sentimentalisme, de intelectualisme și de visuri deșarte îi dăruiește o senzație extraordinară.

Prin urmare, iată paradoxul micului infinit:

„Nimic peste măsură, iată un ideal pe care cu toții ni-l propunem și nu îl respectăm niciodată.”

LA FONTAINE

Ei bine, da, așa evoluează lumea: să trăiești cu puțin era odinioară o virtute, în timp ce astăzi este un vis al celor bogați. Un fel de diamant care, șlefuit mereu și mereu, își dezvăluie treptat puritatea, strălucirea și raritatea. O reducere care duce la eleganță, la înțelepciune, la o liniște mulțumită și la un spirit tot mai viu. Să trăiești cu foarte puțin, liber, fără excese și poveri, în mod autentic, este unul dintre visurile cel mai ușor realizabile. Și totuși, câți și-l împlinesc?
O nouă epocă se naște.

„Cu tot ceea ce se întâmplă în ziua de azi – Fukushima, criza economică mondială – avem două opțiuni: să continuăm în disperare să consumăm frenetic sau să alegem viața frugală. Cea de a doua soluție este în realitate singura.”

SETOUCHI JAKUCHO (interviu televizat, septembrie 2011)

„Mai repede, mai bine, mai mare“ este un dicton depășit astăzi. Aspirația spre simplificare, apelul la frugalitate – iată tendința actuală. Abundența de informație dusă până la saturație, permanenta dilemă între carieră și calitatea vieții personale... renunțarea la consum și la rigorile impuse se profilează în sfârșit ca o virtute cu putere eliberatoare. Odată ce nevoile esențiale ne sunt satisfăcute (veșminte, hrană, adăpost), filozofia micului infinit ne permite să facem față oricărei schimbări. Devine astfel simplu să savurăm acest „foarte puțin“ în care nu există nicio decepție, ce reaprinde scânteia bucuriei înnăscute.

Despre această carte

„Cheia minimalismului este probabil următoarea: să nu cumperi nimic, să nu faci nimic și să nu te atașezi de nimic dacă nu e de cea mai bună calitate și de cel mai mare folos.”

MARC HALÉVY, *Simplicité et minimalisme*

Detest tot ce e mare, voluminos, greu și încărcat, și am visat dintotdeauna să văd apărând și în Europa cărți de buzunar în format japonez: ușoare, simplu de citit și de ținut cu o mână și suficient de mici pentru a le strecura într-un buzunar ori în sertarul noptierei. Cărți al căror conținut să fie proporțional cu dimensiunile lor: compacte ca niște bonsai, concentrate, și numai bune de citit pe nerăsuflăte (cu durată de nouăzeci de minute, conform statisticilor nipone). Cărți care oferă un mic plus, fără întârziere.

1

PUȚINE POSESIUNI

„Mi-am aruncat cupa când am văzut un copil bând din
căușul palmelor, la adăpătoare.”

DIOGENE

Posesiunile numeroase presupun confuzie și griji. Teama de a pierde lucruri este împovărătoare. Prețul unui obiect depinde și de cât de rar poate fi găsit (chiar și pentru o cană veche, ciobită). Și ce libertate ne oferă, ce seninătate! Ne simțim cu mult mai mult „noi înșine” când avem foarte puține lucruri!

Viața capătă un plus de umor, spiritul se exprimă mai limpede, inima se deschide, iar mintea nu se mai teme de schimbare.

Dar ca să putem ajunge la acest puțin magic trebuie să respectăm o condiție: să fim nemiloși și foarte calculați în inventarierea celor ce cu adevărat ne trebuie.

ALEGEREA ÎNSEAMNĂ ELIMINAREA ALEGERILOR SECUNDARE

„Cine are de ales are și frământări.”

Proverb german

În epoca lui Sen no Rikyu, mare maestru al ceremoniei ceaiului, existau oameni care nu aveau nici boluri și nici ustensile cuvenite, care își doreau să fie liberi de orice dependență. Și dacă nu aveau ceai, ni se povestește, se mulțumeau să bea apă. Iar dacă nu aveau ceainic, împrumutau unul și își împărțeau ceaiul cu proprietarul acestuia. Cu cât numărul alegerilor este mai mic, cu atât spiritul e mai liber. Să eliminăm, prin urmare, cât mai multe și să rămânem cu un singur exemplar din fiecare obiect (impermeabil, agendă, tigaie etc.).

HAINELE: ARTA DE A TE ÎNVEȘMÂNȚA CU PUȚIN

„Eleganța nu se afișează, se poartă.”

BOTTEGA VENETA

Pentru a ne îmbrăca avem nevoie de puține lucruri: un sacou și o pereche de pantaloni ori o fustă, câteva piese de lenjerie, un mantou, o geantă și pantofi. Cam douăsprezece ținute de bază bine gândite, inteligent accesoryzate cu piese cumpărate cu preț convenabil, îi vor fi suficiente unei persoane care nu intenționează să facă paradă. Iar o

ținută impecabilă și o siluetă bine îngrijită pot fi perfect completate cu un spirit nobil.

GEANTA: „OMNIA MEA MECUM PORTO“
(„CU MINE ÎMI PORT TOATĂ AVEREA“)

„Oamenii au reușit să acumuleze un volum uriaș de obiecte,
dar în lume bucuria este tot mai firavă.“

DOSTOIEVSKI, *Frații Karamazov*

Doamnele avizate au o singură geantă și, la nevoie, încă una pentru plajă, pentru cumpărături etc. O geantă trebuie să fie ușoară, bine lucrată, frumoasă și încăpătoare, astfel încât să puteți avea cu dumneavoastră toate cele necesare unei zile petrecute în afara casei. Geanta unei doamne cântărește în medie șase kilograme. Dar ar putea fi mult mai ușoară, aproape de trei kilograme, dacă ar fi organizată cu inteligență: portmoneu, agendă, trusă de machiaj... obiecte mici, foarte bine alese.

DOAR UNA SAU DOUĂ BIJUTERII

„E ceva fizic. Îmi vine greu să stau de vorbă cu o doamnă care poartă cercei mari, cu forme geometrice moderne.“

YOHJI YAMAMOTO, *My Dear Bomb*

Puține persoane se mulțumesc cu una sau două bijuterii. Și nu pot înțelege că dacă sunt clasice și frumoase nu au de ce să le schimbe, iar bijuteriile din metale comune se aseamănă cu podoabele pentru bradul de Crăciun. Apoi, mai trebuie să Țineți seama și de grija pe care trebuie să o aveți să nu le pierdeți sau să nu vă fie furate, ceea ce echivalează cu o îngrădire a libertății.

UN VANITY-CASE PENTRU OBIECTELE PERSONALE

„Perfecțiunea se află în om, nu în averea lui.”

OSCAR WILDE, *Gânduri*

Patru sau cinci farduri și un ulei de corp (bun pentru față, de corp, de păr) durează cel puțin șase luni. Două uleiuri esențiale (levănțică pentru piele și eucalipt pentru bronhii) și câteva aspirine rezolvă majoritatea problemelor minore.

Parfumul își are și el locul aici, la adăpost de lumină. Ce poate fi mai practic și mai feminin decât un vanity-case, ca să ne fardăm acolo unde avem lumină suficientă, să ne lăcuim unghiile în fața televizorului sau să ne putem hotărî pe loc să ne petrecem noaptea altundeva decât acasă?

BATERIA DE BUCĂTĂRIE

„Vedem mai curând ceea ce ne lipsește, decât ceea ce avem.“

ANDRÉ LORDE

Să ne imaginăm cea mai mică bucatărie: chiuvetă, un blat sub care se află frigiderul și o plită cu două ochiuri. Pe perete, o tigaie din fontă (pentru cuptor), o cratiță și capacele lor. Un tocător din lemn pentru tăiat. O etajeră pentru vasele puse la uscat. O a doua, mai sus, cu o oală, un bol cu o strecurătoare și un minirobot. Într-o cană, un cuțit, un polonic, o răzătoare, o foarfecă și un deschizător de sticle și conserve. Cu cât o bucatărie este mai complicată, cu atât veți petrece mai puțin timp în ea.

VESELA: FIECARE CU BOLUL, FARFURIA ȘI TACĂMUL SĂU

„Trăiește fără să-ți faci griji pentru orice lucru, care oricum nu e mai de preț decât un urcior crăpat.“

SANKARĀCHĀRYA

Obiectele de dimensiuni medii sunt cele mai utile: o singură lingură e suficientă pentru supă și pentru desert, farfuria de desert e perfectă și pentru un prânz ușor, pentru o gustare, pentru micul dejun... Fiecare locatar al casei – un bol, o farfurie, un tacâm, un pahar și o ceașcă. Pentru servire, un platou și o salatiară; pentru invitați, un serviciu

de masă clasic, ca pe vremuri. De ce să ne încărcăm cu mai mult? Mâncarea sănătoasă și apetisantă este mult mai importantă decât vasul în care este pusă!

APARATURA ELECTRICĂ

„Civilizația este o multiplicare fără limite a necesităților inutile.“

MARK TWAIN

Frigider, mașină de spălat rufe, aspirator, uscător de păr, fier de călcat, radio și telefon – iată de ce avem nevoie pentru a trăi neîmpovărați. Ceasul deșteptător și internetul sunt suficiente surse de poluare sonoră, consum energetic și câte și mai câte. Să recunoaștem însă că un televizor, sau un computer, are minunata calitate de a umple timpul cu o cheltuială minimă.

MOBILIER ȘI AȘTERNUTURI

„Cât de roditoare poate deveni și cea mai mică bucată de pământ dacă este lucrată cu inteligență!“

GOETHE

O canapea extensibilă, o masă cu două scaune de birou rotative... nu cantitatea contează, ci confortul, calitatea și

ergonomia mobilierului. Cât privește așternuturile, două seturi pentru fiecare membru al familiei sunt suficiente. Dacă nu primiți foarte des oaspeți, o saltea pneumatică și un sac de dormit puțin voluminos sunt suficiente. În situații speciale, le puteți închiria o cameră la hotel, în loc să vă construiți o locuință mult mai mare decât aveți nevoie.

BĂTRÂNUL SCULPTOR DIN KYOTO

„Lucrurile sunt stăpânul omului, și nu invers.“

SIGRID UNSET

Fiica unui bătrân sculptor din Kyoto îmi povestea cum trăia tatăl ei: nu avea nici măcar un singur obiect superfluu. La bătrânețe, când ea a vrut să-i ofere un fotoliu comod, el s-a opus cu hotărâre. Ca toți cei din generația sa, privea toate posesiunile ca pe niște dușmani de care nu voia să se lase... cotropit.

BOCCEAUA~PEPENE

„Nimic nu mă mai leagă de această lume în afara frumuseții grăbite a anotimpurilor pe cer.“

URABE KENKO, *Ceasuri leneșe*

Odată eliberați, putem înțelege că bunurile materiale nu ne oferă nimic. Un călugăr budist mi-a povestit odată despre o bătrână care, spre sfârșitul vieții, a renunțat aproape la tot ce avea și și-a păstrat numai cât i-a încăput într-o bocceluță, puțin mai mare decât un pepene. Acolo se afla, spunea ea, tot ce-i trebuia. Iar ultimele sale economii s-au dus pe unica, dar marea ei pasiune: o grădiniță plină de flori.

CEA MAI MICĂ GRĂDINĂ DIN LUME

„Cea mai mică grădină, dar cea mai mică, e atât de atât de vastă, încât poate cuprinde un infinit... Astfel, cărturarul în umilul lui sălaș, poetul în fața mesei sale de scris, ermitul în peștera lui... toți au aproape întregul infinit. Trebuie doar să se concentreze îndestul, pentru a-l face să umple grădina cea mică... Recompunând peisajul, accedem la o forță magică, mereu crescândă. De aceea nu putem decât să credem că înțelepții cei mai înțelepți au grădini atât de mici, încât nimeni nu le bănuiește existența. Atât de mici, încât le țin pe vârful unei unghii, atât de mici, încât le pot închide într-un medalion. Uneori, înțeleptul scoate medalionul din buzunarul de la piept. Și îl deschide. Cea mai mică grădină se ivește, cu smochini și baobabi pe malul lacurilor întinse, unite prin poduri boltite. Iar înțeleptul, devenit brusc mare cât o sămânță de mac, se plimbă plin de încântare prin micul lui infinit, vast cât cerul și pământul la un loc.“

MICHEL TOURNIER, *Meteorii*